

KOLPING

VII. évfolyam 4. szám • A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG LAPJA • 1997. április

TEREMTŐ FEJLŐDÉS

Tavasszal az élet újra kezdődik. Újjászületik minden, hogy termést hozzon. Honnan van az élet? Milyen erők viszik célba? Magától jött létre, vagy teremtették? Fejlődés eredménye-e, avagy kész adottság?

Ilyen és ehhez hasonló kérdések újból és újból felvetődnek. Keresztény világnézetünk alapján mit válaszolhatunk ezekre a kérdésekre?

Élet

Az élet nagy titok. Mindenki tudja, hogy mi, mégsem tudjuk fogalmát kimerítően meghatározni. Minden embernek van közvetlen tapasztalása az életről, ugyanakkor zavarba jövünk, ha meg kell magyaráznunk az élet mivoltát. Még ma is érvényes a nagy ókori görög filozófus meghatározása az életről: az élet önmozgás. Valóban, a legtöbbször azt látjuk, hogy az élettel szemben, ami csak külső hatásra tud mozogni, az élőlény épp az jellemzi, hogy mozgásának okát önmagában hordozza. Ám máris felvetődik a további kérdés, hogy honnan van az az energia az élőlényben, ami őt belülről mozgásképes. Hogyan képes önmagát fenntartani, miképpen tud fajspecifikusan működést kifejteni. Mi magyarázza meg autonómiáját, s az ebből fakadó spontaneitást (ami már a szabad tevékenység kezdete) a környezet kialakításának képességét és önmagának reprodukálására való készletét.

A materialisták az előbbi kérdésekre azt válaszolják, hogy az élet nem más, mint a fehérje testek különleges létezési módja. Válaszuk lényege tehát az, hogy az élet anyagi természetű valóság. A naturalisták, akik mindent a természettel kívánják megmagyarázni, azt mondják, hogy az élet nem más, mint a természet fejlődésének sajátos eredménye. Az ilyen és hasonló válaszok azonban adósk maradnak a „különleges” és a „sajátos” fogalmainak kimerítő magyarázatával. Azt a hibát követik el, hogy egy „mindenki” által ismert valóság (élet) mivoltát egy megint csak „mindenki” által ismert másik valóság (anyag, természeti fejlődés) segítségével kívánják meghatározni. Pedig a helyzet ennél egyszerűbb. Az élet „minőség” szemben az anyaggal, ami „mennyiség”. A mennyiség hordozza a minőséget. Az anyagi, testi, mennyiségi valóság a hordozója a szellemi, anyagfeletti minőségi valóságnak. S mivel a közhiedelemmel ellentétben a minőség mindenestül sohasem vezethető vissza a mennyiségre, az élet eredete és oka sem lehet az anyag.

Teremtés

Honnan van tehát az élet? Tán magától alakult ki, vagy valaki létrehozta? Akik arra hivatkoznak, hogy az élet magától alakult ki, sokszor a természetre gondolnak. Ám a természet maga is tisztázatlan fogalom, mert eredeti jelentése csak „leír”, de nem magyaráz meg semmit. Ugyanis a természet szó a szüléssel, illetve születéssel kapcsolatos. Újból csak az élet valamely megnyilvánulásáról beszél, de nem az élet létrejöttéről. Elvontabban, a természet működési elvet jelent. További kérdés viszont, hogy minek a működési elvét fejezi ki és milyen értelemben kell itt az elv szót érteni, anyagi vagy szellemi értelemben? Ha anyagi értelemben vesszük, akkor az elv

anyagi valóság, ez pedig ellentmondás. Az elv mindig szellemi összefüggésben magyaráz meg valamit. Tehát mind a materialisták, mind a naturalisták az élet keletkezéséről szólva anyagról vagy természetről beszélnek, de e két szónak szellemi jelentést tulajdonítanak. Végül soron meg kell állapítanunk, hogy az élet eredete szellemi valóság, ami nem matematizálható és létrejöttét önmagából nem magyarázhatja meg. A Biblia világosan megmondja, hogy az élet eredete tiszta, abszolút végtelen és örök szellemi és személyes valóság, akit Istennek nevezünk. Ő nem csupán az élet teremtője, hanem egyben létben tartója és újjáteremtője. Az élet nem jöhetett létre önmagától, a véletlenek sajátos összjátéka révén. Ahhoz, hogy az élet hordozására alkalmas fehérjemolekula jöhessen létre „véletlenül”, az aminosavak vegyületi lehetőségének oly nagy számára lenne szükség, amely szám meghaladná a világ-egyetem Einstein által meghatározott tömeg-számát. Ez pedig abszurd szám, vagyis képtelenség. Más bolygóról sem juthatott hozzánk valamiféle élő sejt, mert akkor arra kell magyarázatot adni, hogy ott miképp jött létre az élet.

Fejlődés

A fejlődés lét-többlet megjelentést jelent az okozatban az okhoz viszonyítva. Ám az okság elve kimondja, hogy minden ok csak azt adhatja, ami lényege. Miképp okozhat tehát élettelen élő? Ez az a kérdés, amire a materialista fejlődés-elmélet, ami a teremtést tagadásba veszi, nem tud válaszolni. A fejlődés jelenségét azonban elfogadhatjuk keresztény szempontból, úgy mint teremtő fejlődést. Vagyis Isten megteremtette a világot és olyan szellemi (minőségi) létesítményt helyezett el a természetben (melynek Isten a működési elve), illetve a természeti törvényekben (melyeknek törvényhozója a teremtő és világfenntartó Isten), hogy ha a természet története során megjelennek olyan feltételek, körülmények és alkalmak, amelyek lehetővé teszik, hogy a látszólag alacsonyabb rendű okban (amiben erő szerint jelen van Isten elsődleges teremtői oksága, az élet teremtésére vonatkozóan is) aktualizálódjék az a minőségi többlet, ami a követő okozatban már mint élő valóság jelenhessen meg az élettelenhez viszonyítva.

A materialista fejlődéselmélet egyik hibája, hogy a teremtő Isten szerepét az anyagnak tulajdonítja, a másik hibája pedig az, hogy a feltétel, alkalom és körülmény fogalmát összetéveszti a létesítő ok fogalmával. Isten tehát mint elsődleges teremtői ok a másodlagos természeti okokon keresztül érvényesíti az élet fejlődésében is folyamatosan teremtő hatalmát. A múlt esztendőben ilyen értelemben nyilatkozott a szent atya, II. János Pál pápa a fejlődéselmélet elfogadásának lehetőségéről. Ám azt is hangsúlyozta, hogy míg az emberi test kifejlődéséről lehet így gondolkodni, az ember személyes szellemi lelke nem valamiféle természeti folyamat szükségszerű, másolható (klónozható) mozzanata, hanem Isten személyes tette, mert a fogantatás pillanatában minden embernek Isten közvetlenül teremt meg hallhatatlan lelkét, ami az ő képmása. Ez adja az emberi személy különleges értékét és méltóságát.

Dr. Bolberitz Pál pápai prelátus

Igazságosabb és testvériesebb világot!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarató emberhez a magyar társadalomról. (Folytatás)

2. A GAZDASÁGI ÉLET

B) Szempontok és ajánlások

A gazdaság helye a társadalomban

51. A gazdasági növekedés hagyományos mutatói (mint például a bruttó hazai termék, a bruttó nemzeti termék, az éves növekedési ráta stb.) nem fejezik ki sem az ország valódi gazdasági fejlettségét, sem pedig a természeti erőforrások kimerülését. Az ilyen mutatók növelésére való kizárólagos törekvés vezetett világszerte a környezet és az élet minőségének romlásához. A valódi „fenntartható” fejlődés feltételeinek megteremtéséhez s irányának kirajzolásához szükség van a nemzetgazdaság új számbavételi rendszerének kidolgozására és az eredmények új mutatóinak felhasználására.

52. A katolikus társadalmi tanítás egyfelől elismeri a gazdaságnak mint a társadalom egyik szférájának önállóságát, sajátos mozgástörvényeit; másfelől azonban a leghatározottabban elutasítja azt a felfogást, amely ebből a viszonylagos önállóságból kiindulva nem ismer más mércét a gazdaságban, mint az egyének és csoportok önös érdekeinek érvényesítését. „A saját módszerei és törvényei szerint kell ugyan gyakorolni a gazdasági tevékenységet, de az erkölcsi rend korlátainak tiszteletben tartásával” (GS 64)

Nem hagyhatjuk tehát szó nélkül, hogy a szociális piacgazdaság jelszavának hangoztatásával is a döntések többnyire csak a különböző érdekcsoportok rövid távú érdekeinek megfelelően, esetlegesen születnek, a gazdaságpolitika évtizedek óta sodródik a pillanatnyi kényszerek között. A fentebb leírt nehéz gazdasági helyzetben csak akkor következne be változás, ha a gazdaságpolitika irányítói s a gazdasági élet összes résztvevője kellő alázatot, nyitottságot, önzetlenséget tanúsítanának a megoldások keresésében – miután senki sincs gazdaságpolitikai csodaszer birtokában – , másrészt az egyes érdekcsoportok józan önmérsékletet tanúsítanak. Enélkül a gazdasági hatalom elviselhetetlen koncentrációja jön létre.

53. A gazdaság és a „termelés alapvető célja nem a termékek halmozása, sem pedig a haszon vagy a hatalmaskodás, hanem az ember szolgálata. Mégpedig a

teljes ember szolgálata, amely tehát tekintetbe veszi egyfelől az anyagi szükségleteknek „másfelől pedig az értelmi, erkölcsi, szellemi és vallási életnek az igényeit” (GS 64).

Az egyház az elmúlt száz évben következetesen elutasította a gazdaság megszervezésének mindkét egyoldalú elképzelését: mind a kollektívizmust, mind a kizárólag a szabadversenyre építő liberális kapitalizmust. „A fejlődést nem szabad rábíznunk sem kizárólag az egyének gazdasági tevékenységének mintegy ösztönös menetére, sem csupán a köztektély hatalmára” (GS 65). 1991-ben még „ünneprontásnak” számított, amikor II. János Pál Centesimus annus kezdetű enciklikájában a kapitalizmus fényes győzelme után sem tartotta indokoltnak, hogy a kívánatos társadalmi berendezkedés kérdésében leegyszerűsítve egy modell mellett törjön lándzsát. „A válasz természetesen összetett. Ha a 'kapitalizmus' olyan gazdasági rendszert jelent, amely elismeri a vállalkozás, a piac, a magántulajdon és ebből következően a termelész eszközök felhasználásával járó felelősség, valamint a szabad emberi kezdeményezés alapvető és pozitív szerepét a gazdasági életben, a válasz természetesen: igen. De ha 'kapitalizmuson' olyan rendszert értünk, amelyben a gazdasági téren érvényesülő szabadság nem olyan szilárd politikai rendbe illeszkedik, amely a gazdasági szabadságot a teljes emberi szabadság egyik összetevőjének tekinti, amelynek etikai és vallási magja van, akkor a válasz egyértelműen 'nem'. A marxista megoldás megbukott. (...) (De) fennáll a veszélye annak, hogy olyan radikális kapitalista ideológia terjed el, amely (...) vakon bízik abban, hogy a piac erőinek szabad fejlődése mindent meg fog oldani” (CA42.). Ma már az egész világ kijózanodott a rendszerváltásokhoz fűzött illúziókból, az enciklika szavai fájdalommal igazolódtak.

54. A multinacionális vállalatok akkor töltik be igazi feladatukat, ha a fejlettebb gazdaságok rendjét is magukkal hozzák, s ezzel a hazai gazdasági kultúrát, morált

fejlesztik. A gyengébb gazdasági partnerrel szemben mindig fennáll a lehetősége és kísértése az erőfölény érvényesítésének. A katolikus egyház tanítása nyomatékosan felhívja a figyelmet, hogy a világgazdasági globalizálódás együtt jár a felelősség egyetemessé válásával – ezt a Magyarországon egyre nagyobb súllyal jelenlévő külföldi tőke birtokosában is tudatosítani kellene.

Az állam feladata a gazdaságban

55. A katolikus társadalmi tanítás szerint az államnak fontos szerepe van abban, hogy a piac működésének káros következményeit kiigazítsa. A társadalmi igazságosság fogalmába mindig beleértette az osztó igazságosságot, azaz az anyagi egyenlőtlenségek bizonyos csökkentését. Az utóbbi években a közgazdászok körében elterjedt az a nézet, hogy a jóléti állam szolgáltatásai korlátokba ütköznek, mert akadályozzák a gazdasági fejlődést. Az állam feladatainak szűkítése persze nem azonos az állam kivonulásával a gazdasági életből, hiszen fel kell építenie és fenn kell tartania a piacgazdaság intézményrendszerét; védenie kell az emberek jogait a gazdasági életben; a monopóliumok korlátozásával és a verseny szabályozásával pedig óvnia kell a verseny szabadságát (CA 48).

56. Nemzeti érdek, hogy a vidék társadalmi, a mezőgazdaságból élő lakosság magára találjon, gazdaságilag megerősödjön, közösségi élete és erkölcsi értéke megújuljon. Az egész ország érdeke, hogy a mezőgazdaságban dolgozó állampolgárok minél szélesebb köre sajátjának tekinthesse azt a földdarabot, amelyet megművel. Ennek érdekében meg kell kapnia mindazt a szellemi és anyagi támogatást, amely szükséges ahhoz, hogy mezőgazdaságunk újra termelékeny és hatékony legyen.

A modern mezőgazdasági szemlélet szakít a szakosított termékelőállítás gyakorlatával. Napjainkban szívesebben beszélnek tájgazdálkodásról. Ezt azt fejezi ki, hogy a mezőgazdasági termelés csak akkor tartható fenn hosszú távon, ha az egész tájat, és nem egy növénytermesztési táblát vagy állattartó telepet tekintenek egységnek. Hangsúlyozzák a mezőgazdasági tevékenység mellett a vidék összehangolt fejlesztését, új vállalkozások létrehozását, a meghagyott természetes területek, az emberi kapcsolatok és a helyi hagyományok fontosságát.

A tájnak és az embernek harmonikus kapcsolatban kell élnie egymással.

57. Nemcsak a szociális kérdés miatt, de a gazdaság jövője érdekében is meg kell akadályozni a társadalom végeleges kettészakadását. Ha társadalmunk a jövőben is egy szűk elitrétegből és a társadalom peremén élő tömegekből áll majd, akkor az Európai Unióban – ha egyáltalán bejuthat – csak kiszolgáltatott helyzetben tengődhet. Az elmúlt években számos nyilatkozat elhangzott az ember fontosságáról, az oktatásról mint húzóágazatról; hiányoztak azonban a hatásos állami és társadalmi erőfeszítések, amelyek képesek lettek volna gátat szabni az esélyegyenlőtlenségek végletes megnövekedésének. Minden államháztartási reformlépés végső mércéje éppen az, hogy hogy a kiadáscsökkentés mellett nem vezet-e a jövő feléléséhez. „Az állam feladata, hogy a közösségi javak védelméről gondoskodjon, amihez hozzátartozik a természeti és az emberi környezet. Ezek védelmét nem képesek biztosítani kizárólag a piaci mechanizmusok. Miként a korai kapitalizmus idején az állam feladata volt a munka alapvető jogainak védelme, hasonlóképpen az újkapitalizmusban is neki és az egyetemes társadalomnak kell megvédeniük a közösségi javakat, amelyek többek között keretet alkotnak, amelyen belül mindenkinek módjában áll, hogy törvényesen valósítsa meg személyes céljait (CA 40).

58. A feketegazdaság felszámolása csak összehangolt intézkedéssorozattal képzelhető el. Az adóterhek ésszerű mértékre csökkentése mellett biztosítani kell a törvénytelenégek gyors feltárását és szigorú büntetését. Ezek együttes hatásaként egyre inkább érdemes lesz a legális gazdaságban részt venni, ez pedig csökkentheti annak veszélyét, hogy a társadalom kettészakad gazdagokra és szegényekre. Minden erőfeszítés hiábavaló viszont, ha az intézkedésekkel párhuzamosan nem változik meg az egyes emberek felfogása, s ebben a keresztényeket különösen nagy felelősség terheli.

Csak szilárd piaci intézményrendszer és stabil, kiszámítható jogrend mellett várható, hogy a vállalkozók megtartsák az üzleti tisztességet, s hosszú távra tekintve, felelősséggel gazdálkodjanak. Itt is együtt kell változnia az állam gazdaságpolitikájának és az egyéni magatartásnak.

59. A munkanélküliség elleni küzdelem szintén nem ígér látványos, gyors győzelmet. Ez azonban nem menti fel sem az államot, sem a társadalmi és a gazdasági élet szereplőit attól, hogy sajátos feladataiknak megfelelően állandó erőfeszítéseket tegyenek a minél teljesebb foglalkoztatásért.

60. A társadalom nem takaríthatja meg azt a fájdalmas felismerést, hogy re-

álisabb várakozásokat kell táplálnia anyagi jólétünk növekedésének lehetőségéről. Előtérbe kell kerülnie az egyszerűbb, természetesebb, egyben egészségesebb életmódnak. Ez vonatkozik mind a hazai és a világgazdasági folyamatokra, mind pedig a globális környezeti problémákra. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a Föld lakosságának nagyobbik része nálunk összehasonlíthatatlanul nagyobb nyomorúságban él, százmilliók éheznek szerte a világon, elsősorban a déli féltekén.

61. Igen fontos lenne a nevelés segítségével már a legkisebb gyerekeknek is megtanítani: a Földet azért kapjuk, hogy ápoljuk és utódaink számára megóvjuk. A keresztények számára külön feladatot, világos utasítást jelent a természeti környezet védelme: „Az Úristen fogta az embert, és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze azt” (Ter 2,15). Önkritikusan állapíthatjuk meg, hogy erkölcsi nevelésünkben ezt a szempontot meglehetősen elhanyagoltuk. Pedig mindannyian felelősek vagyunk azért, hogy szűkebb és tágabb lakóhelyünk tisztaságát, rendjét és szépségét őrizzük és ápoljuk, s hogy védjük a természetet, az országot és a Földet. A környezetvédelemben tehát jelentős szerepet játszik az emberek személyes viselkedése is.

A tulajdon és a munka

62. Az egyház következetesen tanítja, hogy az ember alapvető jogai közé tartozik a tulajdonhoz való jog. Azonban ez a jog nem abszolút, hanem használata, működése során a köz javát is kell szolgálnia. A társadalom szegényebb rétegei házában évek óta egyre súlyosabb terheket cipelnek. Arra az imént már utaltunk, hogy az erős gazdasági-politikai helyzetben lévő rétegeknek az eddigieknél sokkal nagyobb önmérsékletet és szolidaritást kellene mutatniuk. A tőkefelhalmozás szükséglete nem zárja ki, hogy a politikai elit és a gazdasági vállalkozók fogyasztásukban visszafogottak legyenek, s a megszerzett jövedelem nagyobb hányadát fordítsák mások megsegítésére. „Isten minden ember és minden nép használatára szánta a földet mindazzal egyetemben, ami hozzátartozik... Az ember tehát, amikor a teremtetett javakat használja, köteles úgy tekinteni jogszerűen birtokolt vagyonát, hogy az nem

csak a sajátja, hanem egyúttal közös is; közös abban az értelemben, hogy ne csak neki magának, hanem másoknak is hasznára lehessen” (GS 69).

„Az egyház elismeri a haszonjogszerű funkcióját, mint amely a vállalkozás jó működését jelzi... A profit tehát szabályozó szerepet tölt be a vállalkozás életében, de nem kizárólagos. Itt ugyanis más emberi és erkölcsi tényezőket is számításba kell venni, amelyek – legalábbis hosszú távon – ugyanúgy lényegesek a vállalkozás életében” (CA 35).

63. A munkavállalók körében együtt él a munkanélküliségtől való félelem és az ebből táplálkozó szélsőséges kiszolgáltatottság, másfelől a fegyelmetlen, pontatlan munkavégzés. A munkavállalók jogainak és kötelezettségeinek a gazdaság minden szegletében egyensúlyba kell kerülniük: munkájukért megfelelő bért kell kapniuk, s biztosítani kell számukra a munkahelyi döntésekben való részvétel lehetőségét. Az intézményi rend létrejöttéhez azonban nem elegendő néhány törvény megalkotása, ez csak az egyének erőfeszítésével együtt alakulhat ki. Az egész társadalmi-etikai rend legelső elve a javak közös használatának elve. A munkásember ebben elsősorban az igazságos munkabére által részesedik, amelyet munkája ellenszolgáltatásaként kap. „A munkabér, azaz a munka díjazása az a konkrét út, amelyen keresztül az emberek zöme hozzáférhet azokhoz a javakhoz, amelyek közös használatra vannak rendelve” (LE 88).

64. A munkával kapcsolatban fölmerülnek személyes életvitelünk szempontjai is. A munka igen fontos eleme életünknek, nem válhatunk azonban ennek rabszolgájává. A túlélés kényszere vagy éppen a luxuscikkek megszerzése, a meggazdagodás sok embert különösen nagy erőfeszítésekre készítet. Azonban ennek nem áldozható fel a családi együttlét, a heti pihenőnap (MM 248-253).

A katolikusokat gazdasági döntéseikben – akár a gazdaságpolitikai alakítói, akár vállalkozók, akár munkavállalók – a hitükből fakadó értékek kell, hogy irányítsák. A felnőttképzés keretében az egyháznak intézményesen is részt kell vállalnia a mai piacgazdaság működéséhez szükséges tudás közvetítésében, mindenekelőtt a kívánatos viselkedésminták megismertetésében.

(Folytatjuk)

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy helyhiány miatt a következőkben a körlevélnek csak a szempontjait és ajánlásait közöljük szószertint. A helyzetjelentésben feltárt problémákra amúgy is utalás történik, az egyes fejezetek szempontok és ajánlások című részében.

Szerkesztőség

Hatalmas feladatra vállalkozom, amikor le akarom írni előtettek azt az örömet, azt a csodálkozást, ahogyan Mária Magdolna fogadja a feltámadt Jézust, akivel olyan csodálatos lelki közösségben él. Félreértés ne essék, a többi evangélista szerint a tanítványok kiszaladtak a sírhoz, benéztek, rácsodálkoztak, Péter még be is ment, jól megnézte, megtapogatta a lepleket – valóban nincs itt! –, és hazament. Mária Magdolna azonban ott állt és keményen kitarzott, gondolván: „Én addig innen el nem megyek, amíg nem találkozom vele.” Állhatatosan imádkozott, az imádsága nem szavakba öntött, hanem megkapván a könnyek adományát valahogyan azt mondhatta: „Uram, Te meggyógyítottad a testemet, Uram, Te meggyógyítottad lelkemet, hová rejtőztél, hová mentél el? Itt virrasztok addig, amíg szemtől szembe nem találkozhatunk egymással.” Ismerős a történet, mindnyájan átéltétek ugyanezt. Ott álltok az Úr Jézus előtt, háttal vagy szemtől szembe Véle, és nem ismeritek föl. Majd csak akkor, ha a neveteken szólít. Ott álltok az úr Jézus előtt, és várjátok, hogy mosolyotokra vagy könnyeitekre mosollyal vagy könnyel válaszoljon!

Mirjam, azaz Mária Magdolna kitarzott keményen, azt mondta, lehetetlen, hogy az, akit annyira szeretek, aki meggyógyított, megszabadított mindenfajta gonoszságtól, rosszaságtól, az, aki végleg kiűzte belőlem azokat a gonosz lelkeket, hogy csak úgy söpörtek kifelé, lehetetlen, hogy egyszerűen elveszítsem. Ha most nem, akkor felkutatom és elkapom a sír őreit vagy a templomot vagy a múzeumot. Hová tették az én Uramat? Megkérdezi a két angyalt, felelőségre vonja őket. Mit képzeltek? Csak ott ültek hófehér ruhában fejtől meg lábtól és nézegetitek a sírt. Fölteszitek az obligát kérdést, ami azt is mondhatnám, hogy már majdnem kemény, szinte csúfolkodó: Miért sírsz, asszony? Találd ki! Mit gondolsz? Az angyal bizonyára rácsodálkozott. A tanítványok meg várakoznak, türelmetlenek, hogy mikor jön már Mária Magdolna vagy valaki, aki hírt hoz, hogy mi történt az Úr Jézussal.

Az Úr Jézus megszólítja Máriát. De nemcsak megszólítja, hanem a nevéen szólítja. Az első szövege alkalmával Mária csak dörzsölgette a szemét. Nem is mer odafordulni, csak úgy félvállról megkérdezi: Uram, mondd meg, hogy hova tetted a Testet? Legalább áruld el. Kifizetem a vételárat. Az én lelkem szabad. Az én lelkem meggyógyult. A testem tökéletesen ép, már csak egy apróság hiányzik belőlem, a felszabadult és teljesen gondtalan öröm. Az a mosolya amit nem tudsz leírni és nem tudsz lefesteni.

Végül a találkozás pillanata, és ekkor érinti meg az Úr Jézus Mária szívét, az a nevéen szólításban benne van. Mária, ne csak háttal állj nekem, hanem fordulj meg. Szemtől szembe nézz rám. Nyisd ki azt a szép szemedet és csodálkozz rám. A te szereteted és az én szeretetem közvetlenül találkozik. Úgy találkozik, hogy szinte egymásba olvad. Szinte egygyé lesz. Ez a nagy közös szeretet az, ami majd téged arra serkent, hogy a kérésem elhangzása után szélesebben elszálguldj, fölpatanj a szelek szárnyára és levidd és belekalapáld azoknak a keményfejú tanítványoknak a fejébe: Föltámadott az Úr!

Ez a valóság. Én megmondtam nektek, hogy nekem szenvednem kell, de harmadnapra föltámadok. Mária Magdolna elfogadja a hírt, rá is csodálkozik az Úr Jézusra és a fölismerés valóságával mellett ott van, hogy most azzal találkozott, aki megszabadított, aki megkönnyített. Aki nem csak megkönnyített, hanem egyszerűen újjávarázsolt. Mint az a bizonyos szíriai Naamán, vagy mint bármelyik a tíz poklos közül. Seholy sincs seb, hanem tiszta bőr. Csodálatosan fénylő ragyogás. Mária Magdolna nemcsak ránéz az Úrra, nemcsak szereti Őt, hanem azzal a kimondhatatlan boldogsággal fogadja magába, megörökíti, jól elkészített és alapos gondossággal minden

részletében kidolgozott képként a lelkében. Egyszerűen elkészíti a képet és magával is viszi. Bemutatja. Fiúk, elhoztam, ez a legfrissebb, ami most készült. Már ki is nyomtatták. Itt van az arca helye, itt van a mása. A szívemből vettem. Szemtől szembe találkoztam Veled és megszólított. Megszólított, és azt mondta a megszólításában, hogy fölmegy az Atyához, az én Istenémhez, a ti Istenetekhez. Különösen Péternek hangsúlyozza, hiszen Péter vallja, hogy Te vagy az Isten szentje. Képzeld Péter, hogy fölmegy az atyához az az Úr, aki fiú és aki Isten egyszerre, és akit te megvallottál, és bevallottad, hogy hiszel Benne. Akihez elindultál a vízen és odaértél hozzá, kéznyújtásnyira odaértél hozzá, sőt egymásba fonódott a karok. Veled találkoztam. Ez a kar, ez a kéz ugyan átszegezett és rajta van a sebnék, a szegnek a nyoma és szívemben rajta van tekinteténék, gyógyító kezének nyoma. Egyszerre vérzik és egyszerre örül és egyszerre túlfűtött és boldogsággal teli. Egyszerre megfoghatatlan érzés kerít hatalmába. Mert Jézus él! Ott jön be az ajtón, melletted van. Támogat téged akkor, amikor gondjaid vannak, amikor félsz, amikor rettegsz, amikor meledel van. Melletted van, vígasztal, húsít és felűdit. Belép hozzád, kebledre ölelheted és azt mondhatod: „Rabbóni! – Mesterem!” Aki ismeri az eredeti héber kifejezést, az tudja, hogy szemtől szembe úgy szólítja meg, hogy az „enyém, az én mesterem”, nem a tietek, egyedül az enyém. Adok egy keveset belőle: a hírt, amelyet rám bízott és azt, hogy magatok is szemtől szembe megtapasztaljátok akkor, ha kinyitjátok a szívetekeket. Higyj annak, amit az Úr üzen, valóban föltámadott.

Jöjj és engedelmesen próbáld meg meggyőződni arról, hogy tényleg feltámadt és megjelent-e? Tényleg ott van-e? Tényleg megszólít-e? Mert majd megtapasztalhatod szemtől szembe, hogy átmegey a bezárt ajtókon keresztül, nincs olyan biztonsági zár, amelyet át ne tudna lépni. Nincs az az ércfal, amelyet le ne tudna dönteni. Nincs az a bezárkózott, kemény szív, amit meg ne tudna hajlítani. Bármennyire is makacs, keményfejű és konok vagy, ha jön az Úr, és ráteszi a kezét a fejedre, kisimul minden vonás, megszűnik a bizalmatlanság, a fajejűség, a korlátoltság, a sötétlátás. Leveszi azt a hályogot a szememről, amely miatt nem láttam. Én magam is rácsodálkozhatom az Úrra. Uram, Te vagy az, aki itt van közöttünk, Te meggyógyítasz mindent, mindazt, amit kérünk a Té nevedben, Tőled kérjük.

Nemcsak az Atyától kérjük, hanem Tőled. Téged ostromolunk és bombázunk. Föltámadtam, megdicsőültem – itt vagy közöttünk és bennünk. Osztozunk az örömben, osztozunk abban a csodálatosságban, hogy Jézus itt él közöttünk. Az a Jézus, aki Názáretben nevelkedett és Betlehemben született. Az, aki bebarangolja egész Palesztínát. Itt él szívekben, ott él az emberek ajkán. Valaki csodálatos ékességgel tud róla beszélni, van, aki megható egyszerűséggel. Legügyesebben akkor beszélt, amikor írásban rögzítették és nap mint nap olvasható. Elolvasható, hogy angyalokat küld a fogadásodra, hogy bezárják az Urat kemény sziklák mögé, amely áthatolatlannak tűnik. És amikor odamész a sírhoz, akkor az Úr Jézus az angyalokkal együtt kinyúl hozzád. A kezét nyújtja. Hidd el nekem, valóban föltámadtam. Nincs bennem csúfolkodás, nincs bennem semmi visszataszító, semmi érzélgősség, hanem az a szilárd, határozott eltökéltség, hogy amit elképzelttem rólad, te magad is megjelenítéd a szívemben, az arcodban és a lelkemben is. A testedben is hordozod, hogy tanúságot tegyél róla kis közösségben és nagy közösségben. Azért lettél karizmatikus, hogy ezt hordozd. A föltámadás csodálatos öröme, hogy én, Jézus közöttetek vagyok, hogy újból és újból eljövök, csak hívjatok és veletek együtt imádkozom. Sokkal nagyobb csodákat fogtok tenni, mint én. Meggyógyítasz minden betegséget. Törött lábat, autóbalesetet, és érzelmi sebesülést.

Magdolna, mondd, mit láttál a sírnál?

Helyreállítod ismét közösségeink egységét. Családokat hozol össze, és ha kiterjesztetted kezdetet, kiterjesztem kezemet és megáldom mindazokat, akik elzarándokolnak évről-évre a csodálatos, nagy szentélyhez, mert ez a sír már nem is sír, hanem szentély, kiléptem, de megszenteltem, fölavattam.

Örvendezzünk együtt és verjük össze a tenyerünket. Barátaim, ennél csodálatosabb, hogy igazat mondtok, beteljesítette és teljesítette mindazt, amit megígért. Nem üresen elhangzó szó, hanem személyes valóság. A gyógyító imádságokon tapasztalt szeretetteljes mozdulatokban, szívdobbanásokban ott érezheted Jézus gyógyító kezeit, melegségét és szívének dobbanását.

Föltámadtam, de örökre köztetek vagyok. Az Úr Jézus az Atyától szabadságot kap, valahányszor kéritek és veletek együtt imádkozik, könyörög, énekel, gitározik, ünnepel, ujjong és nincs tekintettel hagyományokra és-megkötöttségekre. hanem szabadon, kötetlenül veled együtt tapsol, énekel és ujjong azért, hogy az Atya hűséges az ígéretéhez. Tüllép a zsinati atyákon, tüllép a szigorúságon tüllép az élményszerűségeken és teljes mértékben átköltözik és lakást vesz nálad, ha puhára készítetted a szállást. Veled együtt étkezik egy csodálatosan elkészített reggelinél, ebédnél, az utadon és az út folyamán. Ne legyen benned se félelem, se sírdogálás. Hanem most már a meggyőződésnek, a bizonyosságnak az öröme. Ott ülök melletted a volánnál és amikor be kell venni a kanyart, bevesszük, nem fogjuk kiegyenesíteni. Megóvlak a korlától, a defektől és minden rossztól. Mindent megadok, amit kérsz tőlem, csak higgy nekem, valóban föltámadtam. Amen.

Orbán Gábor

Mindennapi szubszidiaritás

A szubszidiaritás elve szerint az egyes ember és a kisebb közösség köteles minden reá háruló feladatot saját erőből felelősen elvégezni. A szociális kérdés teljes megoldása eszerint korántsem-csupán az állam feladata. Éppen ellenkezőleg, az állam főleg az egyének, a családok, a kisebb önszerveződő közösségek jogainak a védelmét köteles biztosítani, hiszen ezek előbb léteztek, mint az állam. A szubszidiaritás megköveteli az emberek önszerveződő és önszervező kezdeményezését. Szabad kezdeményezéssel és nem tétlenül várva valahonnan az utasításokat kell hozzájárulniok saját problémáik megoldásához.

Kézenfekvő, hogy ezen elvek megvalósításához helyileg, szűkebb környezetünkben fogjunk hozzá. A valóban hatékony megoldások csak adott helyzetekben születnek meg, és a társadalmi középérték felelős személyeinek kell vállalniuk a kezdeményezést. Az érintettek a szubszidiaritás érvényesítése által nevelődnek felelős állampolgárokká.

Figyelemre méltó és több nyugat-európai országban sikeres és bevált kezdeményezés a „Local Exchange Trade System”, röviden „LETS”, vagyis a „helyi csereszolgáltatási rendszer”. A LETS olyan emberek önszerveződése, akik mint munkanélküliek vagy nyugdíjasok képessé-

geik és tapasztalataik révén életviteli gondjaikat kívánják enyhíteni és társadalmi kapcsolatokra szert tenni. Mindazoké, akik a szokásos pénzbeli elszámolás helyett a kölcsönös szolgáltatások általi kompenzálást kívánják előnyben részesíteni. A LETS tehát az önszerveződés egy módja, szolgáltatások, képességek és dolgok értékesítésére. Parlagon heverő képességeket lehet általa hasznosítani, olyanokat is, melyekre a normális munkaerő- és árupiacon nincsen kereslet. Ezen felül a szűkebb környezetben erősíti a személyes kapcsolatokat, a kölcsönös bizalmat, a közösségi érzést és a szolidaritást. A LETS előnye a szokásos csereügyletekkel szemben, hogy nem kell keresni olyan cserepartnert, akinek a kínálata éppen találkozik a saját kereslettel. (Példa: kerékpárjavításra lenne szükségem, helyette gyümölcsfa metszést tudok vállalni.) A LETS keretében a szolgáltatásokat a központi nyilvántartásba a társult tagok számlájára terhelik, illetve azon jóváírják. A számla nyilvántartásban a résztvevők megtakarítását és adósságát minden tag számára betekinthetően mutatják ki. (Példa: „A” levágja B” haját, a hajvágás félórás munkát jelent. Erre „B” kiállít egy tíz talentumról szóló csekket, „A” javára, melyet az benyújt a számlanyilvántartónál. Ott „B” számláját tíz talentummal csökkentik, „A” számláját pedig tíz talentummal meg-növelik. „A” most már ezzel a megtakarításával egy másik, „C” tagtól vehet igénybe olyan szolgáltatást, amire neki van szüksége, például egy angolnyelvű levél megírását, és így tovább.)

A LETS nem nyereségorientált vállalkozás, hanem társadalmi kezdeményezés. A tagok ugyan rendelkeznek számlával, de ez nem pénz, hanem szolgáltatásokat tart nyilván. az elszámolási egység elnevezése többnyire a bibliai ihletésű „talentum”. Egy munkaóra értékét például húsz talentumban rögzítik. Nem lehetne ezt követendő modell a helyi Kolping egyesületek kezdeményezésében? Érdeklődésre szívesen adunk további tájékoztatást is!

Lang György

Nemzetközi hírek

Az utóbbi hónapokban Brazíliában, Rondoupolisban elkészült egy képző központ. Ez nem csak a Mato Grosso-ban székelő Kolping Szövetség irodájaként szolgál, hanem szakmai képzésekre is. Asztalos és esztergályos szakmákra képeznek ki fiatalokat és tervezik beindítani az elektroműszerész szakma oktatását is. Az újonnan berendezett Computer centrumban naponta három egymás utáni időpontban ismerkedhetnek a résztvevők négy hónapon keresztül a számítógéppel. A tanfolyam olyan sikeres, hogy a fővárosban is létesíteni kell a Kolping Szövetségnek egy hasonló EOY-oktatási központot. A leányok részére tankonyhát rendeztek be, ahol 20–30 főt képeznek ki. A csatlakozó 402 m² nagyságú veteményes nem csak információt nyújt a kertművelésről, hanem a tanfolyam résztvevőinek lehetőséget ad a Kolping-családok tagjaival való együtt dolgozásra is.

Robert H. Bork:

Cszogunk Gomorra felé

Modern liberalizmus és Amerika hanyatlása

Bork könyve Amerika hanyatlásának tanulmánya az 50-es évektől napjainkig, amely csak Ronald Reagan elnöksége alatt lassult le valamelyest. De Amerikán túlmenően segít megérteni más kultúrák és civilizációk hanyatlását is, főként fejlett nyugati demokráciák körében, beleértve a magyar kultúrát is.

Bork szerint a nyugati civilizációt manapság nem külső erők fenyegetik, mint valaha a tatárjárás, nem is a náci vagy szovjet veszély, mint nem régen a demokratikus berendezkedést, hanem egy arrogáns értelmiségi osztály parókiális erkölcsé, és amelynek tagjai azt hiszik magukról, hogy ők az egyedüli demokráciák. Azokkal a kis számú kiváltságosakkal kezdődött az egész, akik létrehozták a Felvilágosodást, amely a vallásokat irrelevánssá tette, és ami egyenes vonalban vezetett a posztmodern szentimentális liberalizmusig, amely pedig elhagyni készül a józan ész is.

A „politikailag korrekt” (P. C.) értelmiségiek mára már bevették a bírói testületeket, beleértve a legfelsőbb bíróságot is és az állami közigazgatást a radikális egalitarizmus nevében, amely egyre inkább elveti az egyéni teljesítményt, mint az ellenszolgáltatás szétosztásának alapját. Ehhez csatlakozik a radikális individualizmus, amely a személyes kielégülés határait óriási méretekben kiterjesztette.

Bork könyve bemutatja, hogy mindazok az érzelmek és hiedelmek, amelyek a szabadság és az egyenlőség ideálját ápolták, hogyan torzultak el és korrumpálódtak a kultúra szinte minden területén. A politikailag motivált kultúra perverzója könnyen felismerhető szimp-tómáiról: az önsajnálattól, az irigységtől, az ellenfelek megtámadásától, az egyedülléttől, az unalomtól, amelyek előbb-utóbb elviselhetetlenné teszik az életet.

A könyv bőven idézi Schumpeternek, Friedrich Hayeknek és Webernek munkáit az értelmiségnek, mint olyanoknak a leírásában. Bemutatja, hogy az értelmiségi pszichológia hogyan változik utópiává, szerkezet nélküli vallásos érzelmekké, néha már totalitarista színezettel. E tendenciák ma már megcélozzák nem csak az egyéneket, de az egész társadalomnak az újjáalakítását, amit Hillary Rodham Clinton az „értelem új politikájának” nevezett. „Mi az értelme kormányzati intézményeinknek? Mi az értelme egyáltalán életünknek a mai világban? Mi az értelme intézményeinknek általában véve? Mi az értelme annak,

hogy tanultak legyünk?” – tette föl a kérdést.

Bork szerint az amerikai értelmiség nagy része ellenséges érzületű Amerikával szemben, liberális gondolkodású, a konzervatívok csak kis hányadukat teszik ki. A nyugati civilizáció legfontosabb exportcikke az erőszak – mondta egy történelem professzor a Yale egyetemen. Művészetek terén sem más a helyzet. A nyomdagép kitalálása következtében az írók és művészek kikerültek az egyház és mecénások közvetlen befolyása alól, és a burzsoázia segítségével egyre nagyobb szabadságra tettek szert. Hamarosan azonban szembefordultak új pártfogójukkal, és egyre inkább az ő általuk képviselt erkölcs és társadalmi rend ellen léptek fel. Ők képviselik egyre inkább az ateista, a pacifista és háborúellenes, a civil- és szabadságjogokkal átitatott liberális eszmekört.

Az amerikai Legfelsőbb Bíróság szintén a liberálisok befolyása alá került. Mint egy rögösmét, úgy kezelik az egyéni jogok ügyét a közbenső intézmények rovására, mint a család, az iskola, a vállalatok, a civil intézmények, az önkormányzatok, amelyek az egyén és az államhatalom között állnak. Ítéleteikkel aláásták ezek tekintélyét, és meggyöngítették, néha szétzúzták szervezeteiket. Bork felsorolja mindazokat a fontos ítéleteket, amelyekkel meggyöngítették a vallást, a patriotizmust, a nemzeti szimbólumok tisztelét, amellyel szabad utat nyitottak a szólás szabadságnak a szólásszabadság helyébe, és lehetővé tették az abortuszt, megteremtették a homoszexuálisok jogait. Mindezzel a Legfelsőbb Bíróság megfosztotta a nép megválasztott képviselőit, a kongresszus tagjait eljogjaiktól. Egyre inkább a Legfelsőbb Bíróság és a mögötte felsorakozó liberális értelmiség kényszeríti rá a társadalomra azt az életformát, amelyet ők ítélnek az egyedül megfelelőnek. Az amerikai nép pedig pillanatnyilag aláveti magát mindennek, és politikai akarat nélkül képtelen visszakövetelni a szabadsághoz való jogát.

A bűnözés emelkedésének külön jezeit szentel a szerző, összekötve a törvénytelen születések és a jóléti állam kérdéseivel. Megdöbbentő statisztikák és adatok mutatják be a helyzet romlását többek között az ifjúság körében. Ami a törvénytelen születések számát illeti, ez a fehér lakosság körében már 22 százalékot ért el 1991-ben, és 68 százalékot a fekete lakosságnál. Ez önmagában azt je-

lenti, hogy a fekete családok többségénél az anyák egyedül kénytelenek felnevelni gyermekeiket, a jóléti állam segítségével. Így egész generációk életét határozzák meg a jóléti szolgáltatások, hiszen a munkanélküliség szintén ezekben a rétegekben a legmagasabb. Az így felnevelt fiatalok jó része az utcán és az utcából él, és a bűnözés melegágyát képezi.

A szimptomákhoz tartozik, amit Bork a kényelemből való gyilkosságnak nevez (Killing for Convenience). Ezek között sorolja fel az abortuszt, az öngyilkosságnak nyújtott asszisztenciát és az eutanáziát. Hosszasan taglalja a Legfelsőbb Bíróság 1973-ban meghozott híres határozatát az úgynevezett Roe v. Wade-ügyben. Bevallja, hogy abban az időben ő is egyetértett az abortusz legalizálásával, de jogi szempontból ellenezte az ítéletet, mert úgy érezte, hogy az eltorzította az amerikai alkotmányt. Megemlíti, hogy manapság évi másfél millió abortuszt hajtanak végre az Egyesült Államokban. Bebizonyított, írja, hogy az embrió szennved. A legszörnyűbbek az úgynevezett részleges, szülés közben elkövetett abortuszok, amelyeknél a gyermek feje még az anyában van, amikor megölik, és amelynek következtében az így megölt szöveget főlhasználják az orvostudományban. Ahhoz, hogy felhasználhatók legyenek, még egy élő szervezetről kell leválasztani szöveteket. Ezekből évi 1500-at követnek el az Egyesült Államokban.

Ezek után a szerző szinte természetesen tartja, hogy ma már az asszisztált öngyilkosságoknál tart a társadalom, amelyek egyébként szintén különféle szöveteket vagy egész orgánumokat szolgáltathatnak orvosi célokra. Minthogy a kereslet ezekre egyre növekszik, nyilván meg kell hozzá szervezni a kínálatot is – mondja. Így érkezünk el az eutanáziához.

Következik ez után a radikális feminizmusnak a bemutatása, amelyet Bork mint az amerikai kultúra elleni támadást jellemez. Elismeri, hogy a klasszikus feminizmus, amely a méltányosság és az igazságosságot kívánta érvényesíteni a nők részére, nagyon pozitív eredményeket ért el jogaiknak a kiharcolásában. Számára azonban úgy tűnik, hogy az újdonsült szabadság következtében a feminizmus elvesztette egyensúlyérzékét és tájékozódó képességét, és átcsapott a radikalizmusba, amely ma már az egész társadalom átalakítását tűzte ki zászlójjára, és amelytől a múlt sérelmeinek megbosszulása sem áll messze. A radikális feminizmus példálul ellenséges értelemeket táplál a hagyományos család és a válás ellen is. A családot, mint a nők elnyomásának eszközeit mutatja be. A gyermekek fölszabadítása a szülők diktatúrája alól is célkitűzéseik közé tartozik. Erre utal például az is, hogy az 1995-ös, az

Egyesült Nemzetek által Pekingben megtartott „Női Konferencia” nem is említette a családot, mint olyat, hanem csak a „ház-tartást”. Bork szerint nagyon veszélyes, hogy a feministák nevétségessé próbálják tenni azokat az asszonyokat, akik a családot és a gyermeknevelést választják hivatásként.

A modern liberalizmus és radikalizmus képviselői egyre inkább eluralják az egyetemeket is. Márpedig „a nyugati civilizáció és a modern egyetem sorsa szorosán összefonódik” – idézi Brigitte Bergert. Sajnos, az amerikai egyetemek az egalitarizmus nevében egyre inkább feladják az érdem és a minőség követelményét. Az Egyesült Államok a nyugati fejlett országok közül a legtöbbet költi nevelésre anélkül, hogy a legjobb eredményt érné el. Divatba jött a PC, a politikai korrektség fogalma, ami manapság fontosabb, mint az elért eredmények.

A vallás terén is rossz irányba mutat a fejlődés. Amíg Alexis de Tocqueville még 1834-ben a „Demokrácia Amerikában” című munkájában azt emelte ki, hogy az Amerikai Köztársaság és demokrácia egyik legfontosabb oszlopa az amerikaiak és főként az amerikai asszonyok vallásos érzése, ma a liberális elit viselkedése vagy közömbössége, de még inkább ellenséges magatartást tükröz a vallással szemben. A modern filozófia és a kultúra segítségével beléptünk az intellektuális és morális relativizmus, majd a nihilizmus birodalmába. Ne tévesszen meg senkit – írja –, hogy az amerikaiak nagy többsége templomba jár, sokkal inkább, mint Európában. Nagyon sokan vannak ugyanis, akik azt fogadják el a vallásból, ami nekik éppen megfelel, de azt már nem szeretik, ha az egyházak erkölcsi magatartásukat is előírják. Vonatkozik ez mind a mesterséges születéskorlátozás, vagy a válás és általában a szexuális élet minden területére. Kérdéses tehát, hogy az egyházak és különösen a katolikus egyház meg tudják-e tartani doktrínáikat és intézményeiket a külső és belső nyomás ellenében.

A szerző felteszi a kérdést: Túl fogja-e mindezt élni a demokrácia? Bork úgy

véli, hogy csak a civil társadalom intézményei, a család, az egyházak, különféle egyletek, klubok és szövetségek, érdekvédelmi egyesületek lesznek képesek az egyensúlyt visszaállítani. És ezekben olyan emberekre van szükség, akik nem csak beszélnek, de cselekedni is képesek. Véleménye szerint a legfontosabb intézmény ezen a téren a család, ahol az egymást követő generációk egymást segítve élnek egymás mellett, és adják át a gyermekeknek az emberi és társadalmi erkölcs alapelemeit. Csak így lehet megakadályozni a társadalom kettészakadását a szegény és a privilegizált gazdag rétegekre, amely utóbbiakhoz tartozik a mai amerikai értelmiség is. Ha nem ezt tesszük, akkor hamarosan elérkezünk a francia forradalom előtti stádiumhoz, ahol az uralkodó osztályok egy hamis biztonságérzetben éltek, hiszen egy jogrendszer bástyázta körül kiváltságaiikat. Csak azt nem vették észre, hogy ez a jogrendszer teljesen elszakadt a társadalmi realitásoktól, és elvesztette a társadalom nagy részének támogatását. Minden egyén aktív részvételére szólít fel Bork annak érdekében, hogy fönmaradhason a szabadság és a demokrácia.

Úgy érezzük, hogy az alig megszületett magyar demokráciát is hasonló veszélyek fenyegetik máris. Ezért tartjuk fontosnak, hogy mindazok, akik részt kívánának venni, remélhetőleg egyre nagyobb számban, az ország közelében, előbb-utóbb hozzájussanak e könyv gondolataihoz.

Tar Pál
könyvismertetése

Robert H. Bork a chicagói egyetemen szerzett jogi diplomát, majd alkotmány-jogot tanított a Yale-i egyetemen. Szolgált, mint az Egyesült Államok legfőbb államügyész-helyettese, majd egy ideig helyettesítette a legfőbb államügyészt. Az Egyesült Államok Fellebbviteli Bíróságának is volt bírja.

Több könyv szerzője, pillanatnyilag az American Enterprise Institute tudományos főmunkatársa.

HÍREK

A Kolping Katolikus Akadémia több száz hallgató előtt tartotta meg szokásos havi előadás-sorozatát, melynek keretében dr. Bolberitz Pál prézes előadást tartott a bűnbánat szentségének teológiájáról. A téma időszerűségét a nagybőjti idő is javallta. A márciusi előadást megelőzte a városmajori Kolping-család szervezésében történő közös filmszínház-látogatás az egykori Filmmúzeumban, ahol a kolpingosok munkálkodásának eredményeképpen sokkal olcsóbban tudták megnézni az érdeklődők a „Honfoglalás” című filmet, telt ház mellett.

Másnap március 23-án este a Kolping Katolikus Akadémia előadására meghívta Nemeskürty István frót és Koltay Gábor filmrendezőt, akik előadást tartottak a filmről és válaszoltak a hallgatóság kérdéseire. Az előadást tömött templom fogadta és feltűnő nagy érdeklődést tanúsított a hallgatóság. A Kolping Katolikus Akadémia áprilisi előadásán az egyesület két tagja, a Múdra házaspár fog előadást tartani a légiforgalom rejtelmeiről. Szeretnénk, ha a Kolping Katolikus Akadémia más Kolping-családokban is beindulna. Az eddigi eredményeket bizonyítja a nagy érdeklődés. Szívesen közvetítünk az eddig bevált előadók és az érdeklődők között.

Cím: Kovács László világi elnök
1122 Budapest, Maros u. 30.

ZARÁNDOKUTAK

1997.

BANAEUX (Belgium)	jún. 9–16	31.950 Ft (6 nap)
MARIAZELL	aug. 1–2	7.500 Ft
FATIMA-LOURDES	szep. 7–16	53.500 Ft (9 nap)
RÓMA-LORETTO	okt. 5–11	29.250 Ft (7 nap)

Jelentkezés:

Szent József Kegytárgy Üzlet
2600-Vác, Káptalan u. 11.
Telefon: 06-27-310-576

Megismerhető könyvek

1. Cselekvő hit	460,- Ft
2. Hitébresztő	560,- Ft
3. Kolpinggal egy jobb Európába	400,- Ft
4. Alkotó hit	350,- Ft
5. Jézus szenvedése emberi sors	300,- Ft
6. Hit a Katolikus Társadalomban	200,- Ft

NYISD MEG SZÍVEDET AZ ÚR ELŐTT!

Medjugorje valami nagyon különleges és nagyon csodálatos dolog. Sokan mondják azt: ha nem mentem volna el Medjugorjéba, nem tudtam volna soha így imádkozni, mint ahogy most tudok. Soha nem jutott volna eszembe különben, hogy mindennap eljárjak szentmisére.

Mi ennek a titka, hogy az emberek így kicserélődnek, megújulnak Medjugorjében és hogy Isten erejét és Isten kegyelmét megtapasztalják?

Mi a kegyelem? A kegyelem az, amikor megérezzük, hogy az Isten szeret és ez nekünk elég, és megelégszünk ezzel. Mert ha valaki valamit egész életén keresztül keres és azt megtalálja, mondjuk pont Medjugorjében, akkor azt nem lehet szavakban leírni.

Egy olasz fiatal jött nemrég Medjugorjéba, és azt mondta nekem: – „Eljöttem Medjugorjéba, hogy megköszönjem a Szűzanyának, hogy elvezetett engem Jézushoz. Én néhány héttel ezelőtt még nem hittem Istenben, most hiszek. Olyan könyv akadt a kezembe, ami Medjugorjéről szólt, és ami leírta a medjugorjei eseményeket. Világosan leírta, hogy hogyan jelenik meg Medjugorjében a Szűzanya. Szinte egy lélegzetvétellel olvastam el az egész könyvet, és valami nagyon csodálatosat éreztem a szívemben. Hogyha ennyire megnyílik az ég, hogy a Szűzanya közénk jön, akkor az Istent kell szolgálni. Beszélgettem papokkal és ők segítettek nekem. Elmentem és meggyóntam. Hogy mit éltem meg a szentgyónás alatt, azt nem tudom szavakban elmondani. Csak azt éreztem a szívemben, hogy muszáj visszamennem arra a helyre, hogy megköszönjem Istennek és a Szűzanyának ezt a hatalmas kegyelmet és ajándékot. Azt mondta, hogy mondjátok el mindenkinék. A bűn nem tudja eltaposni az embert. Bűnnel nem lehet megvásárolni a boldogságot. Én is megtapasztaltam, mit jelent bűnbe esni. És most már több hónapja kegyelmi életet élek. Én vagyok a legboldogabb ember a világon. Én tudom most már, hogy miért élek” – ezt mondta az olasz zarándok. „Tudom, hogy miért hiszek. Én tudom, hogy az én Istenem velem van. Nekem vannak nehézségeim és problémáim, de én tudom kinek odaadni ezeket a problémákat és nehézségeket. Jézus ezt tudja és meghallgatja, hogyha neki adom ezeket. Nekem van egy Égi Édesanyám, Mária,

aki soha nem fog engem elhagyni. Lehet, hogy a szülő édesanyám el tud hagyni, de az én Égi Édesanyám soha nem fog engem elhagyni. Ezt jelenti nekem Medjugorje.”

Medjugorjében a Szűzanya úgy jön, mint a Béke Királynője. Mindannyian sóvárgunk a béke után. Hogyha nincs békénk, akkor nincsen semmink. De hogy juthatunk el a békéig? Meg kell tértünk. Ki kell cserélnünk a szívünket. Hogyha őszintén és töredelmesen meggyónunk, akkor békét kapunk. Elkezdődik a megtérés.

Nagyon sok olyan ember van, aki eljön, hogy a régebbi bűneit meggyónja, mert eddig titokban tartotta. És akkor Medjugorjében egy igazi szentgyónást végeznek. A kegyelem olyan erős, hogy nem lehet szavakba foglalni. Sok zarándok különös eseményeket élt át és különös jeleket látott. Sokan mondják azt, hogy amikor Medjugorjéből hazatérnek, akkor is különös dolgokat élnek át. Akik pedig először voltak Medjugorjében, és az út előtt nem akarták rászánni magukat az útra, azt mondják, nem tudtak ellenállni az erőnek, valami vonzotta őket Medjugorjéba. Sokan mondják azt, hogy úgy érezték, valaki imádkozott érte, hogy Medjugorjében megtérjenek.

Egy zarándok azt mondta nekem: – „Több éven át nem akartam elmenni Medjugorjéba. Akkor megbetegedtem a feleségem és három napig eszméletlen állapotban volt. Két napig semmit nem tudott magáról. A harmadik nap azt éreztem, hogy meg fog halni a feleségem és nem fog többé felébredni. És akkor, azon az éjszakán valaki felébresztett engem és azt mondta: 'Kelj-föl! Te alszol és a feleséged meghal.' Nem tudom, hogy ki volt, de hallottam, hogy a hang azt mondta nekem: 'Ha most felkelsz és elmész Medjugorjéba, akkor a feleséged meg fog gyógyulni.' Akkor azt mondtam, hogy ha valóban meg fog gyógyulni, most fölkelek és elmegyek Medjugorjéba.” – Elment mindjárt a kórházba és már amikor a döntést meghozta, hogy elmegy, akkor már a feleségének könnyebb lett. Magához tért és néhány hónap múlva teljesen meggyógyult.

Amit a Szűzanya nagyon kér tőlünk, az az, hogy egészen nyíljunk meg az Isten előtt és egészen merjük magunkat rábízni Istenre, és hogy mindig az Ő akara-

tát keressük. Az Isten akarata, hogy döntések el, hogy jobbakká váltok! Döntsetek el azt, hogy többet fogtok imádkozni, mint amennyit eddig imádkoztatok, hogy az evangélium Lelke és Jézus lelke töltsen be családaitokat, városaitokat és országokat. Akkor boldogabbak lesztek. Akkor meglátjátok, hogyan lehet boldogabb, könnyebb életet élni. Akkor majd nem fogtok félni semmilyen keresztől. Meg fogjátok majd érni, hogy az Úr ad kereszteteket, és boldogok lesztek majd, hogy Jézussal együtt szenvedhettek. Türelmesen viseljétek el minden szenvedést és minden bajt, amit az Isten küld. Nem kell nekünk a keresztet és a szenvedést keresni, azok maguktól is jönnek. De az a legfontosabb, hogy mi mindenért hálát tudjunk adni az Istennek. Azt kérte a Szűzanya, hogy sokat imádkozunk a hitetlenekért, hogy megtérjenek. Láthatjátok, hogy körülöttetek mennyi olyan ember van, aki nem hisz Istenben. Ha imádkozunk ezekért az emberekért, akkor az Isten meg tudja őket téríteni. Saját magunkért is kell imádkozni, mert a Szűzanya azt is mondta, hogy imádkozunk a bűnösökért: mi is bűnösök vagyunk. Az Üdvözlégy Máriaiban imádkozzuk, hogy imádkozással érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Gondoljunk ilyenkor minden bűnösre a világon. És, hogyha mi úgy imádkoznánk, ahogy a Szűzanya kéri, teljes szívünkkel és teljesen a szívünk szeretetéből, akkor minden nap nagyon sok ember megtérne. És azt is mondja a Szűzanya, hogy ne engedjük, hogy az anyagi javak elcsábítsanak minket. Mert jó a gazdagság, de sokkal nehezebb az üdvösségre jutni, hogyha más célunk van, min nekünk sokkal többet kell gondolni a lelkiekre, mint az anyagiakra. Jobban kell a lelki, mint az anyagi javak felé fordulni. Sok olyan személyt ismerek, aki Medjugorjében tért meg. Sokan elhatározták akkor, hogy egészen mindenüket odaadják. És így nagyon sok ember Krisztusra talált. A Szűzanya tőlünk azt kéri, hogy a szívünkkel és a lelkünkkel imádkozunk. Mennyibe kerül odaadni az életünket Krisztusnak?

Jézus meg tudja tisztítani a szívünket és az övéhez hasonlóvá tudja tenni, és akkor mi boldogok leszünk, és mindent meg tudunk majd tenni, amit Isten kér tőlünk. Ne féljünk semmitől! Hanem legyünk boldogok és legyünk örömteliek, hogy van hitünk az Istenben, hogy megkaptuk a hit ajándékát. Egyszer, ha eljutunk majd Istenhez, akkor meg fogjuk látni, hogy mennyit értek az áldozataink és az imádságaink.

Azt mondja a Szűzanya, hogy a mennyország azoknak a jutalma, akik az Isten parancsai szerint élnek és az Isten akaratát teszik. És a pokol a büntetés, ahova azok jutnak, akik elutasították az Isten. Én nagyon sokszor elmondom a

zarándokoknak, mit ér ez az egész világ (minden élvezet csak hamis arany ebben a világban), ha holnap a pokolba kerülsz? Tudjátok, hogy a pokol örökké tart? De itt a földi élet nagyon rövid, legfőképpen száz év. Milyen sok ember bánik rosszul vele. Az Istennel nagyon boldogok leszünk majd, ha találkozunk Vele a mennyországban. Az egész örök életet Istennel együtt fogjuk élni.

Szörnyű hallani, hogy Európában tízmillió olyan ember él, aki a sátánnak szolgál. A sátánnak adják magukat és a sátánnak szolgálnak. És olyan is nagyon sok van, aki ír egy levelet, mielőtt öngyilkos lenne, és azt írja ebben a levélben, hogy hívott engem a sátán és muszáj volt elmennem. Egy fiatal lány nemrég meghalt, nem akart papot, hogy meggyóntassa. Amikor haldoklott, a halála pillanatában azt mondta: – „Ó sátán, vedd birtokodba szívemet.” – Ez nagyon szörnyű. Egy asszony, akinek nem sikerült az operációja, meghalt a kórházban, nagyon sok bűn volt a lelkén. Nem akart a papnak egy szót sem mondani. Amikor a pap odanyújtotta neki a keresztet és azt mondta, hogy csókold meg és Jézus meg fog neked bocsátani, ő megfogta a keresztet és ráköpött. És ezért nagyon szörnyű halállal halt meg. Nagyon rossz a kezünket a sátán után nyújtani, mert ha egyszer valaki a sátán kezébe kerül, nem tud onnan kiszabadulni.

Nagyon sok ilyen emberrel találkoztam Medjugorjében. Borzalmas dolgokat gyóntak meg nálam. Ez nem játék, ez a lelkek és a lelkünk üdvössége. A Szűzanya azt is mondta, hordjunk magunknál olyan keresztet, vagy medált, ami meg van áldva, mert úgy a sátán nem tud velünk semmit sem tenni.

Én tudom, hogy ti védettek vagytok. Nagyon remélem, hogy minden vasárnap jártok szentmisére. Legyen erre mindig időtök! Ez a legmagasztosabb és legszebb imádság. Amen.

Petar Ljubicic

VIGYÁZZ SZELLEMI KÖRNYEZETSZENNYEZŐKI

Ha a szemét, vagy a veszélyes hulladék szóba kerül, ha tárolásról, elhelyezésről, hulladékégetésről vagy -feldolgozásról van szó – az emberek észbe kapnak és tiltakozni kezdenek: azt aztán nem!

Miért is? Mert úgy tűnik, az emberekben még dolgozik valamilyen egészséges életösztön. Hiába a legszebb és legilletékesebb nyilatkozat, ha egyszer a talajvízben, a levegőben, a növényekben megjelenik a hulladékból szivárgó mérge, akkor a tényekkel szemben nincs jelentőségük a nyilatkozatoknak.

Milyen kár, hogy ez az életösztön már nem működik bennünk akkor, amikor erkölcsi világunkat és lelki éltünket fenyegeti és mérgezi a szemét. Sőt! Bárki szabadon terjesztheti a szellemi és lelki szemetet és mérget.

Az istenhittel szemben a hitetlenséget és a tagadást. Nemcsak a tőlünk idegen és nálunk gyökértelen kultúrákat, hanem a legostobább babonákat, a fantasztikus, abnormális, destruktív valláspótlékokat, áltudományos hiedelmeket is.

Szabad lehetősége van a trágár beszédnek és a nyilvános istenkáromlásnak. A felebaráti szeretet helyett kultuszt lehet teremteni a gyűlöletnek, a gyöngék védelme helyett az erőszak érvényesülésének.

A házasság és a család védelme helyett nyíltan lehet dicsőíteni a válást, a család bomlasztását. A szilárd és biztos védelmet nyújtó házassággal szemben ajánlani lehet a bizonytalan kapcsolatokat, a kötelezettségek nélküli együttélést.

A gyermekek vállalásának örömeivel és hivatásával szemben hirdetni lehet a tudatosan terméketlen, önző életformákat, lehet dicsőíteni és társadalmilag elismertetni a homoszexualitást.

A tulajdon védelmével, a munka becsületével szemben az élet részeként el lehet fogadni és el lehet fogadtatni a csalásnak, a lopásnak, a harácsolásnak különböző formáit.

Természetesnek lehet feltüntetni azt, hogy kicsiben és nagyban következmények nélkül lehet hazudozni. A hazug embert ma is hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát, de ennek aztán az égvilágon semmi következménye nincsen. Jó, ha meg nem dicsérik érte.

Mindezzel szemben miért nem tiltakozunk, mint a környezetszennyezés ellen? Miért nem vonulunk ki? Miért nem torlaszoljuk el az útjait? Védetlenné tett bennünket a varázsige: a szabadságot korlátozni nem szabad!

Tiltakozásunk egyik belső formája a nagybőjti engesztelés és önmegettagadás. Mert az élet több az eledelnél, a test több a ruhánál. Nem csak azoktól kell félni, akik megölik, megmérgezik a testi életet, hanem azoktól is, akik a lelket pusztítják. Mit használ az emberek, ha az egész világot megnyeri is, de a lelkének kárát vallja?

Itt az ideje, hogy megtérjünk, és higgyünk az evangéliumban!

Kartal Ernő

Anselm Grün: „A szív tisztasága”

Éppen a felebarátokkal való viselkedés az, amely nemcsak a legmélyebb önmegismerésünk forrása, hanem egyszersmind az a gyógyszer, amivel Krisztus lelkünket meggyógyítja. Sok pusztai atya mondasában lép eléink a felebarátnak ez a gyógyító funkciója, aki megbánt és megsért minket.

Egy öregember mondta: „Ha valaki egy testvérré gondol, aki őt megsértette, megbántotta vagy kigúnyolta, akkor úgy kell arra gondolnia, akit Krisztus küldött és úgy kell őt szemlélnie, mint jótévőjét. Mert ha te emiatt bánkódsz, ez amiatt van, mert a lelked beteg. Valóban, ha nem lennél beteg, nem szenvednél. Tehát hálásnak kell lenned a testvérednek, mert neki köszönheted, hogy ismeret betegségedet, imádkoznod kell érte és azt, ami tőle jön, mint gyógyszert elfogadni, amelyet az Úr küldött neked. Ha ellenben emiatt dühös vagy, ez olyan, mintha Jézusnak azt mondanád: Nem akarom a gyógy-

- szeredet...” A testvérben, aki bánt engem, Krisztus mutatkozik meg, mint az orvosom. Maga Krisztus tevékenykedik bennem
- a testvéren keresztül.

1997: Folyik a visszaszámlálás

- Hong Kong Brit Koronagyarmat 1997. július 1-én pontban
- éjjélkor újra Kína része lesz. A pekingi „Mennyei Béke” –
- Tienanmen – terén álló hatalmas óra könyörtelenül számlálja
- a másodperceket. Senki nem tudja, mennyi marad a 99 éve
- megszerzett szabadságból. Hong Kong sok keresztény szerve-
- zet támaszponja, innen terjesztik az evangéliumot Kínába. A
- CSI évek óta kapcsolatban áll egyikükkel, fizeti a biblia-szál-
- lítmányok és a vándorprédikátorok költségeit. A keresztény
- irodalom így is kevés a növekvő közösségek, de a bejegyzett
- egyházak számára is. A legtöbb földalatti egyházban egyedül
- a lelkésznek van bibliája.

Kolping életútja * Jézus nyomdokain

Kolping Adolf születésekor rendkívül zűrzavaros viszonyok uralkodtak Kerpen körül. Amikor 1813 decemberében Napóleon vert hadserege nyomában a felszabadító szövetségesek átvonultak a vidéken, a lakosság rémületére megjelent a kozák lovas-ság is. A gyermekrablástól tartva egy szomszédasszony a szülők tudta nélkül titokban kivette a bölcsőből az újszülöttet és eldugta.

A kis Adolf a világ számára ismeretlen kis Kerpenben nőtt fel szegényes viszonyok között, de igen meghitt és mélyen vallásos családi légkörben. Statz tanító felfigyel az okos tanítványára és Heydt plébános úr halálos ágyán megáldja a kisfiút kifejezve azt a megérzését, hogy az Úristennek tervei vannak ezzel az elsőáldozós gyermekkel.

A judeai Betlehemben Jézus születése idején nagy felfordulás uralkodott, hiszen Augustus császár rendelete miatti népszámlálásnál mindenkinek nemzetsége származási helyén kellett regisztráltatnia magát. A szálláshelyek zsúfoltak voltak, és Mária kénytelen volt gyermekét egy istállóban a világra hozni, bölcső helyett egy jászolba fektetni.

A kis Jézus az eldugott Názáretben nőtt fel, szerény anyagi viszonyok közt, de minden bizonnyal kivételesen mély vallásos családi atmoszférában. Az agg Simeon karjába véve a gyermeket megjövendölte, hogy a pogányok megvilágítására és népének dicsőségére rendelte őt az Isten. Majd növekedett kedvességben Isten és az emberek előtt, és okosságát megcsodálták az frástudók.

Az ifjú Kolping kitanulja a cipész mesterséget, és hosszú ideig dolgozik iparosként. A kereszténység ügyéért azonban pályát módosít. Magasabb műveltségre és teológiai képzettségre tesz szert. Pappá szentelését követően 32 évesen kezdi meg lelkipásztori működését.

Jézus nevelőapjától az ácsmesterséget tanulja meg, ebben a szakmában dolgozik. Názáretben az ács fiaként ismerik csupán, és a zsinagógai fellépésekor elámulnak teológiai jártasságán. Az Isten országának hirdetéséért azonban elhagyja a polgári életet és 30 éves korában megkezdí nyilvános működését.

Kolpingot áthatja a nép szeretete. Társadalmi mozgalmát 7 iparoslegénnyel indítja meg. Mivel a népből jött, a nép nyelvén beszélt és követői közt élt, emberei bíznak benne és követik őt. Rengeteget utazik a jó ügy terjesztéséért a Rajnától a Dunáig az iparos legények felemelése szolgálatában. Németország és Monarchia területén, sőt határain is túl németeket, osztrákokat, cseheket, magyarokat és lengyeleket szervez be. Minden tőle telhetőt elkövet, de elfogadja a kudarckokat is mondván: „ha Isten nem akarja, akkor úgy is jó!”

Jézus az egyszerű népet szereti. Küldetése kezdetén 12 szegény embert, többnyire halászokat gyűjt maga köré. Egyénisége, tanítása és tettei teljesen lenyűgözik követőit. Fáradhatatlanul bejárta a vidéket Galileától Júdeáig hirdelve a szegényeknek az örömhírt. Nem ismer kirekesztést, hiszen Júdea és Galilea között úbaeji Szamarát, el-megy még Szidon és Tírusz vidékére is, a zsidókon kívül a szamáriaiak, a prozeliták és a pogányok is hallhatják tanítását. mindenben a mennyi Atyára hagyatkozik, mondván „legyen meg a Te akaratod!”

Kolping időnként bensőséges barátainál keresett pihenést és talált új erőre. A menedékhely számára az Ernst és Antonie Mittweg házaspár otthona volt Neuwiedben, ahová időnként betért. Amikor Antonie asszony gyermekágyban meghalt, mélységesen osztozott Ernst barátja fájalmában.

Úgy tűnik Jézus számára Lázárnak és két nővérének háza Betániában jelentett ilyen személyes menedékhelyet, ahol szűkebb baráti körben kipihenhetette fáradalmait és fel-üdülhetett. Tudjuk, hogy amikor Lázár meghalt, Jézus még siratta barátját, amiben megmutatkozott, hogy mennyire szerette.

Kolping bizalmas viszonyt tartott fenn a híres Döllinger professzorral, akivel fontos elvi kérdésekről levelezett. Feltárta terveit és kikérte véleményét.

Jézus esetében az Arimaeai Józseffel, a neves hitudóssal való kapcsolat tűnik hasonlónak, az éjszakai beszélgetéseikben bizonyára lényeges hitbeli kérdésekkel foglalkoztak.

Végül döbbenetes analógia fedezhető fel a halálra vezető végső szenvedés körülményei között. Betegsége utolsó szakaszában Kolping Adolf fekvő helyzetben már nem kapott levegőt. A légzési nehézségek enyhítésére székbe ültették, végül gyengesége miatt kezét-lábát a székhez kötötték. Így, megkötözve halt meg.

A názáreti Jézust kezén és lábfejét árvert szögekkel rögzítették a keresztfához. A kereszten függve, iszonyatos fuldoklással küszködött, ameddig ki nem lehelte lelkét.

AKIÉ AZ ADÓ, AZÉ A VALLÁS?

Négyszáz évvel ezelőtt a vallásszabadság harcossai joggal küzdöttek a középkori feudalizmus „cuius regio – eius religio” – akié a föld (vagyon), azé a vallás – elve és gyakorlata ellen.

A harmadik évezred küszöbén a liberalizmus jelszava alatt a személyi jövedelemadó 1 %-ának álarcában settenkedik vissza a meghaladottnak hitt „akié a vagyon – azé a vallás” majdani gyakorlása!

A tervezett hivatali előadója árnyaltabb, a hetyke államtitkár nyíltan ki-mondja, az egyes vallások támogatottsága, és így a társadalomban elfoglalt jelentősége is azzal lesz mérhető, hogy majd, valamikor az 1 % személyi jövedelemadó mekkora százalékában (régiónként, megyénként, önkormányzatonként – ki tudja?) részesedik.

Néhány szempont az ilyen összehasonlítás igazságtalanságához:

1. A támogathatók nemcsak vallási szervezetek, hanem szociális, kulturális, tudományos szervezetek, társulatok is lehetnek! Aki ezeket támogatja – nem biztos, hogy vallásellenes, és a vallási közösségeket nem tartja társadalmilag hasznosnak és támogatásra érdemesnek!

2. Ha a személyi jövedelemadó 1 %-áról való rendelkezés egyben állásfoglalás vallási kérdésekben, és „szavazás” valamely vallás állami támogatottsága, hasznossága mellett – azoknak, akik szegénységük miatt semmilyen adót, így személyi jövedelemadót sem fizetnek, nem lehet állásfoglalás, „szavazata” a vallás társadalmi hasznossága, állami támogatása kérdésében?

Ha ez így volna, vagy majd, valamikor így lesz, visszatérnénk a „cuius regio – eius religio” – feudál-liberalizmusban átértékelt változatához: akié az adó – azé a vallás! Így volt ez hajdan, az elátkozott kapitalista korszakban, amikor a virilitáknak, a legtöbb adót fizetőknek külön szavazata volt a testületekben. Így előfordulhat, hogy a „magyar szilícium-völgy” néhány legtöbb személyi jövedelemadót fizető polgára – virilitásja dönti el, hogy Fejér megye, vagy az észak-dunántúli régió melyik vallási csoportja részesül majd állami juttatásban!

A „szegények egyháza” pedig személyi adót nem fizető tagjainak önkéntes adományából tarthatja fenn majd társadalmi igényeket is kiszolgáló intézményeit.

Ide vezethetne az első látásra ártatlan 1 %-os jövedelmi adóról szabadon dönthető törvénytervezet!

Lang György

Petróci Sándor

MESTERFOGÁSOK

Az *Új* MAGYARORSZÁG-ban olvastuk a cikket, melyben Kolping Adolf e századi „kollégája” vall mesterségéről igen színesen, ezért tartjuk érdemesnek megjelentetni.

Ompasz, snittvas, kézistuffer

HÉT ÉVTIZED UTÁN BÚCSÚ A KAPTAFÁTÓL

Sztrecskó Gyula, az Ózdon jól ismert cipésmester hetvenévi munka után adta vissza iparendélyét. Úgy véli: 85 éves koráig fizetett már eleget az államkasszába. Nyugdíjba 65 évesen ment, ennek ellenére „havi fixe” nem éri el a minimálbér összegét sem. Szakmájával persze a mai napig nem tudott szakítani minden reggel beül a szusterszékbe és dolgozik. A családban, rokonságban mindig akad javítani való lábbeli.

Édesapám a Felvidékről került Ózdra – kezdi történetét Gyula bácsi. – Én 1925. november 3-án lettem tanuló a környék akkor leghíresebb suszterénél, Brecka Sámuelnél, aki örök életemre megszerettette velem a szakmát. Pedig nehéz volt akkoriban az inasélet, napi 14-16 órát is kellett dolgoznunk. Az első évben csak talpalással, talpkészítéssel foglalkozhatott a tanonc, kész cipőt vagy csizmát csak az utolsó évben készíthetett. A munkák zöme javítás volt akkoriban. Az ózdi vasgyárban még 12 órás munkarend volt, este hatkor jöttek az emberek rossz cipőikkel, azonnal hozzá kellett látni, hogy másnap felhúzhassák.

– Új cipőt kik csináltak akkoriban?

– A családok beosztották, mikor, kinek készüljön új lábbeli. Ezt az alkalmat mindig valamilyen vallási ünnephez igazították. Minden családnak megvolt a maga susztere, aki kuncsaftjai lábához külön kaptafát faragott, így üzenetre is tudtunk cipőt készíteni. Az inflációs időkben 10-12 gramm aranyba került egy pár, a forint bevezetése után pedig húsz forintba.

– Ebben a műhelyben mikor készült az utolsó pár új cipő?

– Már több, mint húsz éve, akkor 900 forintot ért. Akkor is nehéz volt már hozzá beszerezni a megfelelő minőségű bőrt. Műbőrből pedig nem szabad lábbelit készíteni, mert nem szellőzik, és tönkreteszi a lábat. De a sorozatban készült bőrcipők se jók, mert méreten belül nem alkalmaznak tűréseket, holott két egyforma láb nem létezik sorolja a mester, aki elmeséli az egykor divatos nyikorgó cipőtalp titkát, s lexikális pontossággal, időrendi sorrendben mondja el a sarokdivat változásait és mindent, amit a szakmáról tudni érdemes. Nyolcvanéves pankljasztala mellett mind a mai napig szemüveg nélkül dolgozik. Hagyományos eszközökkel és módszerrel.

Nélkülözhetetlen a 70 éves Singer varrógépe, múzeumba illő szerszámai között pedig ott az ompasz, snittvas, talpszélvás, formerum, kézistuffer, talpdíszrászli vagy a cakkozó, amikről az új susztergeneráció legfeljebb csak hallott. Büszkén meséli, hogy nemrég egy főiskolás kazincbarcikai lány az általa mondottak alapján írta meg diplomamunkáját, s tanárai ötösre értékelték. Bizonyára belesírta Gyula bácsinak azt a mondását is: igazi mester fél munkát nem ad ki a kezéből.

A vállalkozókat terhelő elvtelen adópolitika azonban őt is térdre kényszerítette. Pedig erővel még bírta a munkát.

K. I.

MŰVÉSZETI TÁBOR
1997. JÚLIUS 14-26.
BUDAKE SZJ

Művészeti tábort szervezünk 1997. július hó 14. és 26. között Budakeszin 14–18 éves fiatalok számára teljes ellátással és programmal.

A résztvevők batikolással és kerámia készítéssel foglalkoznak majd. Művészeti előképzettség nem szükséges, de a jókedvű érdeklődést senki ne hagyja otthon! Szabadidőben kirándulás, múzeumlátogatás, városnézés és egyéb vidám programok várják az érdeklődőket.

Részvételi díj: 10 000 Ft.

Jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében fogadjuk el!

Jelentkezni lehet a következő címen:

Halászné Gambár Mária

2013 Pomáz, Diófa u. 8.

Telefon/Fax: 06-26-326-359

Helyesbítés:

Lapunk korábbi számában

Halászné Gambár Mária

telefonszáma

tévesen szerepelt.

Telefonszáma, mely egyben

faxszám is helyesen:

06-26-326-359.

Az Egri Kolping Család múltja és jelene

A Lovag Tóth István által 1860-ban alapított Egri Katolikus Legényegylet – Kolping eszméinek megfelelően – a tanoncok és iparosok hitéleti, kulturális, szellemi és szakmai nevelését tűzte ki feladatául katolikus és hazafias szellemenben. A lelki-szellemi nevelés valamennyi területe egyaránt fontos volt.

A katolikus hit megerősítése az egyes tagokban és a közösségben a legfontosabb feladat volt. Az egylet tagjai havonta egyszer közösen vettek részt szentmisén az irgalmasok templomában. Az egylet védőszentjének, Szent Józsefnek napját minden márciusban megünnepelték, a tagság közösen végezte el a gyónást és a szentáldozást. Az egyházi ünnepeken való jelenlét fejezte ki szellemi kötődésüket. Az úrnap és húsvéti feltámadási körmenetben, valamint az augusztus 20-iki várbeli ünnepségen fátylós, zászlós felvonulással vettek részt.

A tanulás és művelődés a szellemi élet fontos tényezője volt. Már 1861-ben Cseh János alelnök kezdeményezett olyan tanfolyamokat, ahol a legényegyleti tagok hiányos alaplétszámukat kiegészíthették hittanból, helyesírásból és számolásból. Olyan lényeges dolgokra tanították meg az iparosokat, mint a levelezés, szerződések megfogalmazása, árjegyzék készítése. Magasabb fokon történelmet, hitelemzést, földrajzot és magyar nyelvtant tanítottak. Lovag Tóth István titkár 1865-től könyvelést és számvitelt oktatott. E század elején már idegen nyelvet – elsősorban németet – is tanulhattak. A zenekultúrát szolgálta és a későbbi dalárda működését alapozta meg a rendszeres ének-zene oktatás. Emellett illemtan és táncoktatás is folyt. A felnőttek művelődésére ismereteik bővítésére, az önálló gondolkodás kialakítására 1871-től felolvasásokat, ismeretterjesztő előadásokat szerveztek, amelyek célja ma is időszerű lehetne:

„Itt az idő, hogy katolikus polgárok mindenképpen kedvező alkalommal helyes tájékoztatást nyújtsunk azon katolikus kérdésekről, melyet a lapok többnyire ellenséges irányban adnak elő.” (Egri Egyházmegyei Közlöny)

A szórakozás szorosan hozzátartozott az egyleti élethez. 1866-tól az ifjúság szórakoztatására indították be a működő színjátszást. Előadásokat nemcsak a székházban, hanem a Kaszinóban, a Lyceumban, később a városi Színkör épületében is tartottak. A kulturális és szellemi munka által az iparosok elismert, erkölcsökben szilárd, hi-

tükben megerősödött, önálló véleménynyel rendelkező, felelősséget ismerő polgárokká váltak.

A társadalmi-politikai életben 1990-ben bekövetkezett fordulat a civil szervezetek szunnyadó életében változást hozott. A korábban betiltott, feloszlatott egyesületek – közöttük az Egri Katolikus Legényegylet – újjászervezése megindulhatott. Czákó István kanonok úr vezetésével megkeresték az idős, még élő legényegyleti tagokat és más érdeklődőkkel együtt meghívták őket az 1990. július 17-i alapító közgyűlésre. A megjelent mintegy száz fő megválasztotta az egyházi elnököt Czákó István kanonok úr, a világi elnököt Vass Zoltán személyében.

A rendszeres keddi egyesületi összejövetelek mellett állandó tanfolyamok indultak: német nyelvoktatás, szabásvarrás, majd később fadaragás és gitár-oktatás. Legfontosabb feladatunknak tartjuk az egyesület katolikus szellemiségének erősítését, a tudatos keresztény

magatartás kialakítását. Megszerveztük a gyermek- és felnőtt színjátszó csoportot. Kolping rendezvényeinken minden alkalommal fellépnek, de meghívást kapnak más egyesületektől és településektől is. Színjátszó csoportunkat ma már számon tartják, az ifjúsági csoportból szervezett táncosainkkal együtt.

Több németországi Kolping-családdal építettünk ki kapcsolatot, alkalmanként részt veszünk európai találkozók, képzéseken. Rain város Kolping-családjával 1995. október 1-jén testvéri kapcsolatot létesítettünk.

Az Egri Kolping Család önfenntartó, bevételei tagdíjakból, adományokból származnak. Pályázat útján kapunk csekély összeget a városi polgármesteri hivataltól és a Magyar Kolping Szövetségtől, amelyet berendezési tárgyakra, közösségi eszközökre fordítunk, az egyháztól. Az elmúlt években a Megyei Művelődési központ épületében klubszobát rendeztünk be saját bútorokkal, erősítőberendezést, színes televíziót és videokészüléket, valamint fadaragó szerszámokat vásároltunk mintegy hetvenezer forint értékben. Több tízezer forintot fordítottunk táncosaink ruháira.

Bisztriczki László világi elnök

Színjátszóink legutóbb, Nóti Károly: Lepsénynél még megvolt című bohózatával szórakoztatták a farsangi bál csaknem kétszáz vendégét, igen nagy sikerrel

KOLPING

A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG LAPJA

Főszerkesztő: Dr. Bolberitz Pál. Felelős szerkesztő: Tarnóczi Lajos
Szerkesztőség: 1035 Budapest III., Vihar u. 8. Telefon: 250-1239 • Fax: 188-7394
Felelős kiadó: A Kolping Mozgalomért Alapítvány Kuratóriumának Elnöke
A lapban megjelent írásokért és illusztrációkért tiszteletdíjat nem fizetünk.

Adományokat köszönettel elfogadunk.

Postabank és Takarékpénztár Rt. 119-91102/021-12437

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Ha szükséges, helyhiány miatt a kéziratokat szerkesztve közöljük.

A lap ára: 30 Ft

Tipográfia: Brozsek Béla • Kucsák Könyvkötészet és Nyomda, Vác, 1997.